

TÁJÉKOZTATÓ

Farkas Gyula Közoktatási Intézmény

Déványai oktatási egység

2009 / 2010. tanév

A Farkas Gyula Közoktatási Intézmény tájékoztatója dévaványai középiskolai oktatás helyzetéről a 2009 / 2010. tanévben

A tájékoztató részei:

I. Erőforrások

- I. 1. Személyi feltételek
- I. 2. Tárgyi feltételrendszer, gazdasági helyzet

II. Pedagógiai munka

- II. 1. Az iskolai munkaterv teljesítése, értékelés.
- II. 2. A tanulók tanulmányi helyzete, statisztikai adatok elemzése, a tanári nevelő – oktató munka jellemzői

I. Erőforrások

I. 1. Személyi feltételek

Jelen tanévben az előzőleg kiformált tendenciáknak megfelelően alakultak az intézmény személyi feltételei: a tantárgyfelosztás szerinti órákat jórészt főállású munkavállalók látják el: 23 fő. A gimnáziumi osztályokban, illetve a szakiskolai részen, a közismeret téren látja el óráinak nagy részét 12 fő, a szakképzésben oktat: 9 fő. A kollégiumban egy főállású nevelőtanár, s egy főállású éjszakai felügyelő dolgozik, mellettük az iskolai oktatók közül 5 fő végez kollégiumi feladatokat is.

Továbbra is fennáll a már előző években kialakult helyzet: a fenti trend miatt jelentős átfedések tapasztalhatók a szakfeladatok között. Ezek leginkább a fodrászok, festők és az élelmiszer- és vegyi áru eladók oktatásában jelentkeznek az anyagismeret, kommunikáció, illetve az idegen nyelv új, moduláris szakképzési programja miatt.

Óraadók csupán a szakképzésben dolgoznak: 2 fő fodrász és 2 fő szobafestő. Részmunkaidősként egy német szakost kellett a tanév során alkalmazni, mivel (szarvasi bejárás miatt) teljes óraszámában nem tudta vállalni a munkát. Személyi, tantárgyfelosztási változásokra novemberben és februárban került sor.

Oktatást segítő, technikai tevékenységek terén a 2009 / 2010-es tanévben több lépcsős átszervezést valósít meg fenntartónk. Így munkánk különböző területeinek fokozottabb összehangolása vált szükségessé – abból a célból, hogy az átszervezések valóban hozzák a megcélzott eredményeket, s mindemellett az iskolai munka színvonala se csökkenjen, az eddig jól működő területeken továbbra is legalább hasonló (ha nem jobb) szinten dolgozhassunk.

A kiszolgáló tevékenységek területén történt a legtöbb átalakulás. A takarítás, étkeztetés átkerült a Hajnal István Szociális Szolgáltató Centrumhoz, a karbantartásért Észak – Békés minden megyei fenntartású intézményénél a Farkas Gyula Közoktatási Intézmény karbantartói felelnek.

E területek áttekinthetősége, a működtető partnerek felé történő jó együttműködés kialakítása, illetve fenntartása érdekében az eddigieknél is fontosabb a helyi intézményi szintű egyeztetések megvalósítása a különböző munkaterületek között.

Külső képzőhelyeink a szakképzésben tovább bővültek: a 11. évfolyamon a bútorasztalos tanulók szakmai gyakorlatukat vállalkozóknál töltik, még tovább növelve így tanulószerződéses kapcsolatainkat. Természetesen korábbi partnereinkkel is folyamatos együttműködésünk: az eladók esetén a dévaványai és szeghalmi ÁFÉSZ és CBA üzletlánccal, illetve magánboltokkal (Szeghalom), egyéni vállalkozókkal (Liker Pékség). Az asztalosok és festőink mellett két fodrász tanuló is tanulószerződéses gyakorlati helyet igényelt. Immár elmondhatjuk, hogy diákjaink nem csupán Békés, hanem Jász – Nagykun Szolnok és Hajdú – Bihar megyei vállalkozóknál is elsajátíthatják gyakorlatuk során szakmájuk alapjait.

Külső telephelyeinken a Tompa, Eötvös és Kisújszállási úti tanműhelyekben nem csupán a szakképzési, hanem a pályaorientációs gyakorlati foglalkozások is zajlanak az asztalos, gépész és festő szakmákban. Fodrászaink a központi épület két fodrász műhelyében várják vendégeiket.

A tanév új sajátossága, hogy nőiruha – készítő tanműhelyünk újra benépesült. Igaz, nem gyakorlati helyként üzemel, hanem termelő egységként. Nagy örömünkre szolgál, hogy volt tanulóink közül többen munkahelyet találtak e vállalkozásnál. Az iskolai és vállalkozói munka a félév során összecsiszolódott, az egyidejű egymás mellett működés zökkenőmentessé vált. Ennek bizonyítéka, hogy a bérleti szerződés meghosszabbításra került.

Továbbképzési / továbbtanulási adataink:

Felsőfokú tanulmányukat utolsó félévesként ketten folytatják (Jónás Tibor gyógytornász, Schwarcz István egyetemi angol kiegészítő szakon). A vállalkozás-fejlesztési (JAM) továbbképzést Molnár Andrea és Földi Zoltán kollegák végezték el, mindketten elsősorban a szakképzésben oktatva kamatoztatják itt szerzett ismereteiket.

Az SZFP és a Békés TISZK keretében szervezett TÁMOP-os továbbképzésekre a nevelőtestület minden tagja beosztásra került, négy képzés esetén pedig a tematika függvényében iratkozhattunk fel. A tanfolyamok februártól indultak és majd az őszi folyamán érnek véget.

Módszertani rendezvényen a szintvizsga-szervezéssel kapcsolatosan vett részt Bán László és Gellai Zoltánné Békéscsabán. Két fodrász szakoktatónk és két óraadónk két napos pesti továbbképzésre látogatott októberben.

Legfőbb tájékoztatói forrásunk továbbra is a világháló, hiszen az alacsony oktatói létszám miatt a személyes távollét (még akkor is, ha csupán egy napot érint) nehezen megoldható.

A tanév során szervezett tanulmányi kirándulásokkal a tanulók számára is igyekszünk bemutatni a tanrenden kívüli (ön)képzési lehetőségeket: a fodrászok az évente felkeresett budapesti szakmai börzén vettek idén is részt. Asztalosaink a soproni faipari vásárra utaztak, míg országháróink Szabó László kollega vezetésével budapesti múzeumokat látogattak.

I. 2. Tárgyi feltételrendszer, gazdasági helyzet

Elsősorban e területen éreztük a gazdasági válság hatásait.

Beszerezéseinket, beruházásainkat csupán a legszükségesebbekre szorítkozva végeztük.

Eszközrendszerünk változásai a következőképpen alakultak:

Szeptemberben és októberben egy tanteremmel kevesebb jutott az oktatás számára, mivel a kollégiumi szárny bővítése ekkor zajlott, s a 10. tanterem ideiglenes háló szerepét töltötte be.

Novemberre elkészült a kollégiumban a három bővített szoba, a beépített szekrényekkel rendelkező közlekedővel. Tágasabbá vált a teakonyha is, illetve a közösségi részen a számítógép sarkok mellett kialakításra került egy társalgó, ahol januártól a UPC adásait is nézhetik kollégistáink. Az átadást követően a 10. terem újra számítógépteremként üzemel tovább.

Az 1. fodrász tanműhelyben az elektromos hálózat megerősítésére került sor. Az eredetileg nem műhely célra kialakított helyiség műszakilag a vizsgákon koncentráltan jelentkező elektromos terhelést nem bírta, ezért volt szükség az átalakításra. Már a januári szintvizsgán élesben is kipróbálásra került rendszer jól működik, bírja a vizsgán jelentkező elektromos terhelést.

A szintén fodrász szakma szakképzési hozzájárulásból történő (330 ezer Ft értékű) eszközbeszerzése (babafejek, elektromos hajsütők, melyek az új rend szerint már vizsgán is használhatók, egyéb kéziszerszámok). A 12. évfolyamosok első modulrendszerű májusi szintvizsgáján már ezeket használhatták tanulóink.

A tanév során sikerült a régebben tervezett tanári számítógéppark bővítése három géppel. A folyosórész leválasztása saját karbantartó, festő munkákkal történt; a jobb fűthetőség érdekében egy radiátorral bővült a fűtési rendszer is itt.

A rádiós szobából az iskolarádió (a DÖK irányításában) újraindította adásait. Az ehhez szükséges technika (vissza)állításra került. Újként alakítottuk ki itt a médiaszobát, ahol még egy tanuló számítógép beállításával megoldódott készülő filmjeik és képeink tárolása, feldolgozása, továbbítása. Eszköztárunk egy új videó felvevővel is bővült.

A titkársági részre, illetve a számítástechnikai eszközlétárunkba két új laptop, kettő scanner érkezett az első, majd egy (az eddiginél modernebb) fénymásoló a második félév során.

Az iskolai sport-ellátottságunk terén változások nem történtek. Munkatervünkben terveztük a sportöltöző felújítását, de a munkálatok nagysága miatt erre nem került sor. A tornatermi gondjaink megoldására a városi önkormányzat által benyújtásra tervezett Varázskapu programban épített multifunkcionális létesítmény nyújthat perspektívát.

Könyvtári állományfejlesztésre az ingyenes tankönyv normatíva révén került sor 170. 248,- Ft összegből gazdálkodva függvénytáblázatokat, matematikai feladatgyűjteményeket, német és angol eladó szakkönyveket, a kompetenciaméréshez használható gyakorlókönyveket vásároltunk. A maradék részből iskolai szoftverek kerültek megvételre.

II. Pedagógiai munka

II. 1. Az iskolai munkaterv teljesítése, értékelés

Az idei tanévünkben az iskolánkba első körben jelentkezett tanulók száma alacsonyabb volt, mint az összevonas első évében, de ugyanannyinak felelt meg, mint az iskolaegyesítés előtti sok éves átlag. Az osztályok meghatározása a tényleges jelentkezői létszám alapján történt, így egy gimnáziumi és egy szakiskolai osztályt indítottunk. Az

augusztusi pótvizsgák után, illetve a szeptemberi tanévkezdést követően (a szintén eddigi években megszokott módon) érkeztek volna még szakiskolai képzésünkre tanulók, akiket nem tudtunk fogadni. Erre hivatkozva jelen tanév beiskolázása során hangsúlyozni tudtuk, s nyomtatékosan kértük, hogy első helyen jelöljék meg iskolánkat az itt tovább tanulni vágyók, mert azt követően kétséges a fogadásuk.

A dévaványai oktatási egységben szeptemberben így 11 osztályban 308 diák kezdte meg tanulmányait. 110 fő gimnáziumban, 80 tanuló a szakmai előkészítő és alapozó, közel 120 fő pedig a szakképzésben, asztalos, szobafestő, fodrász, bolti eladó szakmákat.

Idei tanévünkben a rendvédelmi képzésbe immár két gimnáziumi osztály tanulóit kapcsolódhatnak, vesznek rész erónléti, önvédelmi oktatásban, iskolánk testnevelője, illetve a rendőrség képviselői segítségével.

Osztálylétszámaink magasak. A 10.A osztályban a tényleges létszám eléri a 40 főt. Több osztályban (a magas SNI létszám miatt) a számított létszám 30 és 40 fő között mozog. Ez a közismereti, csoportbontás nélküli órák, oktatók munkáját jelentősen megnehezíti.

Munkatervünk kiemelt feladatai az alábbiakban összegezhetők:

A tanulói szintnek megfelelő módszerek kimunkálását jelöltük meg egyik központi követelményként. A TÁMOP-os továbbképzés-sorozat szinte valamennyi programja erre irányul, melyeknek köszönhetően (reméljük) további eredményeket mutathatunk fel. Továbbra is törekszünk a bukások számának csökkentésére, a korrepetálások és a tehetséggondozás a munkatervi önként vállalt terv szerint zajlanak. Igen szép számmal jelentkeztek tanulóink mind az OKTV, mind az SZKTV versenyekre. Negyedévkor minden tanulóra egyéni értékelést írtak az osztályfőnökök, mely az ellenőrzőbe került.

A változatos módszer, szemléltetés, eszközhasználat terén a különböző munkaformák (csoport-, pármunka), módszerek (projektkészítés, kiselőadás, esszé), technikai eszközök használatát elsősorban óralátogatásaink során figyelhetjük meg egymásnál. Az IMIPben foglaltaknak megfelelően értékelésünkhöz minden pedagógus két kollegája óráját látogatja előre egyeztetett formában februárban.

A gimnáziumi oktatás terén meglepő pozitívumként könyvelhető el, hogy a szakképzés után érettségire vállalkozók száma nem csökkent kiiratkozás miatt. Részben elhatározásuk komolyságának tudhatjuk be ezt, másrészt azonban szociális körülményeik alakulásának is: nem találtak megfelelő munkahelyet (mint a korábbi években láttuk, hogy munkakezdés miatt hagyták félbe tanulmányaikat). Tanulmányi eredményükben azonban ez nem hoz javulást, legtöbbjük teljesítménye az elégséges/közepes szinten mozog.

Szakiskolai képzésünk kezdő évfolyamain, mint munkatervünk készítésénél láttuk nagy szerepet kapott a pályorientáció (ha szükséges korrekció) fejlesztése, segítése. Több esetben sem a választott szakma követelményeivel, sem saját képességeikkel nincsenek tisztában a tanulók. A jövőben még fontosabbá kellene tenni a 7. és 8. osztályos pályaválasztási munkát. Ha a tanulók a 10. osztályos képzést kihagyva azonnal szakmára jelentkeznek, s a mostanihoz hasonlóan nem ismerik a pályakövetelményeket, illetve képességeiket, akkor nem valószínű, hogy több, és sikeresebb szakmunkást sikerül képezni. A szakiskola alsó évfolyamain igen sokat foglalkoztak ennek hangsúlyozásával az ott oktató kollegák. Szakmaváltási kérelmekről az osztályozó értekezleten döntöttünk, néhány esetben létszámhatárok miatt nem tudtunk kedvező elbírálást nyújtani.

Az eddigiekhez hasonlóan 9. és 10. osztályban a tanulók számolási, írási, olvasási készségének fejlesztése egyik legfontosabb feladatunk. Az ide érkezett tanulók nagy része

általános iskolában egyszer, (de nem ritkán többször is) bukott, írni – olvasni – számolni alig tud. Rengeteg időt és energiát igényel felkészítésük az igen magas szintű szakmai vizsga feladat és követelmény moduljainak teljesítésére. Az új rendszerű, alternatív vagy előrehozott szakképzés gyorsan összeállított és sebtében kiadott kerettanterve egyelőre nem sok garanciát mutat e problémakör kezelésére.

E négy terület összefoglaló célja a **bukások számának csökkentése**, a tanulók olyan irányú fejlesztése, hogy mind a kompetencia-, mind az SZFP, illetve egyéb **mérések** során az előző évekhez, saját magunkhoz és hasonló típusú iskolákhoz képest egyre jobb **eredmény** érhesünk el. Minden eredményről több alkalommal rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket is. Mivel szülői értekezletek látogatottsága igen változó (jelen tanév szeptemberében 33%, míg februárban csupán 18%), ezért negyed- és háromnegyedévkor is az ellenőrzőben is tájékoztatást kapnak gyermekük előmeneteléről.

Másik nagy, de a fentivel szorosan összefüggő fejlesztendő területként a **vizsgákra készítést**, a vizsgaeredmények javítását jelöltük munkatervünkben. Készítésekor úgy véltük, hogy a kétszintű érettségi hozta változásokra már jórészt bevált módszerekkel rendelkezünk (bemeneti eredményekkel együtt vizsgált érettségi értékelésünk igen jó). Ezzel szemben a félév során a megyei fenntartói értékelés nem tartotta megfelelőnek az érettségi átlagokat, ezért az **eredmények javítására intézkedési tervet** dolgoztunk ki. Fő eleme a bemeneti, s a 12. év folyamán történő (félév, próbavizsga) folyamatosan vezetett tanulói átlageredmény kimutatása, illetve a korrepetálások, fejlesztések tanulókkal igazoltatott megtartása. Természetesen soha nem hagyható figyelmen kívül a diákok indíttatása, az érettségi megszerzésének célja (továbbtanulás, vagy munkanélküliség kerülése miatti szakmunkás diák vizsga igénye, elvárása).

Már a tanév elején úgy ítéltük meg, hogy az év egyik fő feladata a szakképzés modulvizsgálóira történő folyamatos felkészítés, s a vizsgáztatók részéről is a felkészülés, tájékozódás.

Ezt nem csupán az új vizsgarendszer miatt tűztünk ki célul. Az előző tanév minden szakmai vizsgáján megállapítást nyert, hogy a gyakorlati eredmények a legjobbak, amit a szóbeli teljesítmények követnek. Leggyengébben szerepelnek diákjaink az írásbeli, elméleti vizsgarészeken. Ezért fontos, és tanmenetekben is rögzítésre került a tanév elején, s a második félév óralátogatásai során is előtérbe helyeztük az ún. vizsga jellegű számonkérő órákat. Ezeket nem csupán az adott témakör, hanem az addig tanultak átfogó, vizsgán várható módon történő számonkérésére kerülhet sor. Mind írásban, mind szóban. Ennek eredményességét mutatja, hogy e tanév szakmai vizsgáinak elméleti részei jobb eredménnyel zárultak, mint tavaly.

A festők modulrendszerű szintvizsgáján a tanulók jó gyakorlati teljesítményt nyújtottak (átlag: 4,5). Gondok mutatkoztak azonban az elméleti, anyagszükséglet számolási feladat során. A régi rendszerű „szakmai számítások” tantárgy több modulba épül be, külön nem jelentkezik, de annál nagyobb figyelmet kell rá szentelni az egyes modulokon, tananyagegységeken belül. Szükség esetén ezt a helyi tantervben, illetve a tanmenetekben is ki lehet emelni. Erre vizsgaelnökönk, Hrabovszki János is külön felhívta figyelmünket.

Fodrászaink szintvizsgálója (a régi rendszerű képzés szerinti, a 13. évfolyamon) profi szinten zajlott, mind a tanulók, mind az oktatók részéről. Példa értékű előkészítéssel és körültekintéssel készültek fel a megméréstetésre, amely mind az elnök (Cseh István), mind a kamarai jegyző (Miholecz Ildikó) véleménye szerint, gördülékenyen, jó légkörben, a vizsgázói tudás javát mutatva zajlott (4,4 átlaggal). A fodrász szakmában az idei tanévben két szintvizsga is zajlott, a másodikra májusban, a képzés negyedik félévének végén került sor. Az oktatók munkáját, a tanulók hozzáállását dicséri a jó átlagú vizsga, melyben szerepet

játszik azért az is, hogy nincsen lényeges különbség a régi és az új rendszerű vizsgafeladatok között e szakma esetén.

A tanév folyamán még tovább fejlődött a szakképzés **külsős gyakorlati helyeivel**, üzemekkel, vállalkozókkal ápoltt jó kapcsolatunk. Az ellenőrzést is végző, de főként a munka segítségét célzó látogatások során Jakus János kollega különösen törekszik arra, hogy a modulrendszer változásaira felhívja az oktatók figyelmét. Nagy gondot jelent, hogy a vállalkozók nagy része alig, illetve egyáltalán nem tud tekintettel lenni a modulrendszerű tananyagelosztásra. Gyakorlati képzését vállalt munkái határozzák meg, a tanulók az ott adódó tevékenységeket végzik. Ez nem mindig esik egybe a tantervben előírtakkal. A kapcsolattartó kollega igyekszik ezt figyelemmel kísérni, s lehetőségeihez mérten a tantervi, törvényi előírásokra irányítani a figyelmet. A Kamara részéről is igen nagy segítség lenne az ez irányú kapcsolattartás.

Belső gyakorlati csoportjainkkal is igyekeztünk minél több külső vállalatot teljesíteni.

Benn lévő 11. festő csoportunk igen leterhelt. Bár a munka jellegéből adódik, hogy ez inkább szezonális jellegű. Ezért az őszi, megrendelésekben teli időszakban igazgatói engedéllyel tömbösítettünk több gyakorlati napot, az elmélet pótlása jelenleg van folyamatban. A békési kollégiumi felújítási munkák mellett a ványai ÁMK óvodái épületének külső festését végeztük el. A megyei intézmények kiegészítő tevékenységeinek átszervezésével a dévaványai szociális otthon egy kiégett lakószobájának komplett szobafestő munkáit is csoportunk végezte. Külsős vállalt munkáink mellett a belsőkre az őszi folyamán nem maradt elég idő. A januári szintvizsga eredményeként egy tantermünket tapétás meszeléssel szépítettük meg. A ballagás előtt kerítettünk sort az évi karbantartó, tisztító meszelésre, illetve néhány mázolósi munkákra is.

Fodrász tanműhelyeink városszéli helyzetét ellensúlyozandó figyelemfelkeltő plakátokat, szórólapokat helyeztünk el a város különböző központi helyein, intézményeiben. Az iskola főbejáratánál kifüggesztett nagyméretű cégtábla is tájékoztatja az erre járókat műhelyeinkről. A városközponti tanműhely hiányát nem tudjuk ellensúlyozni, vendégeink száma fenti kezdeményezéseink ellenére is kevés.

Belső vezetői ellenőrzésünk során a tavalyi rendje, elosztása szerint dolgoztunk az idei évben is. A tavaly kidolgozott szempontok és rendszer szerint végeztük munkánkat. Súlypontos hónapként a februárt és márciust megjelölve. Az óralátogatások tapasztalatainak megbeszélése a látogatott kollegával egyéni időpont-egyeztetéssel történt, majd az IMIPben megfogalmazott elvek szerint összesítve, s összintézményi szinten értékelve.

II. 2. A tanulók tanulmányi helyzete, statisztikai adatok elemzése, a tanári nevelő – oktató munka jellemzői

A tanulói októberi statisztikai létszám: 300 fő.

A létszámadatok több évi stabilitása mellett egyfajta állandóság jellemzi a képzés iránya szerinti megoszlást is.

A gimnáziumi képzésünkben a rendvédelmi fakultációs lehetőséggel mindkét osztályban a tanulók fele él e lehetőséggel, másik része általános tanterv szerint halad.

A szakképzésben továbbra is a fodrász, eladó és festő szakmák a legnépszerűbbek.

A RFKB által hiányszakmának nyilvánított bútorasztalos képzés mellett az általunk beiskolázáskor meghirdetett hegesztő képzésre többen, a lakatos, forgácsoló képzésekre kevesebben jelentkeztek a nálunk továbbtanulni vágyók.

A tanulmányi helyzet konkrét adataihoz a tájékoztató leadási határidejéig nem áll még rendelkezésre számszerű adat, az osztályozó értekezlet és statisztikai összesítések előtt. A vizsgák is ez időszakban zajlanak, a konkrét eredmények értékelése szóbeli kiegészítés formájában történik.

Általánosságban azonban elmondható, hogy a tanulmányi helyzetben kirívó változás az idei tanévben nem figyelhető meg. A 9. és 10. szakiskolai osztályokban a leggyengébb a tanulmányi eredmény. A bukások száma azonban valamelyest csökkent az új tanterv szerinti osztályokban, ahol két napot szakmai előkészítésben, alapozásban töltenek a tanulók. A 10. osztály elvégzése egyre több szakmának feltétele, igen leszűkült azon szakmák köre, ahol nem (iskolánkban csupán a bolti eladó szakma, ami e nélkül választható, bár itt szakmai idegen nyelvből is vizsgáznak a tanulók, amit igen kevesen teljesítenek a 10. osztály nélkül). A lemorzsolódás itt a legnagyobb.

A gimnáziumi képzésben továbbra is megrendezzük az ún. szintvizsgákat a 10. és 11. osztályokban, illetve próba érettségit a 12., végzős osztályban. Az érettségi vizsga írásbeli részei hagyományainkhoz híven sikeresen lezajlottak: a bemeneti szinteknek megfelelően, illetve attól eredményesebben is. Végző adatok a szóbeli részek után állnak majd rendelkezésre.

Statisztikánkban minden évben kiemelten kezeljük a hiányzási adatokat. Az idei tanévi számok illeszkednek az előzőekben tapasztaltakhoz: viszonylag magas az igazolt és igazolatlan mulasztás is (átlag 40 óra igazolt / 7 óra igazolatlan). A szokásos felszólítási rendszer működik iskolai szinten, rendszeres a kapcsolatunk a helyi és vidéki család gondozókkal, illetve jegyzőkkel. Változás az elmúlt évekhez képest, hogy gyakrabban kerül sor pénzbüntetés kiszabására, bár ennek igazi visszatartó erejét (egyelőre) mi, iskolai szinten nem tapasztaljuk. A tankötelezettség 18. életévre emelkedésével jelentősen megnőtt a szülőknek, jegyzőknek kiküldött felhívások száma az előző évekhez képest.

Minden tanév sarkalatos pontja a **hiányzások visszaszorítására** való törekvésünk, a rendszeres iskolabajárás szükségességének hangsúlyozása, hiszen az eredményes vizsgázás, szakmaszerzés e nélkül nem lehetséges. A szülői ház, szociális háttér e téren is igen döntően meghatározó: sajnos a tanév során is sok esetben megtapasztaltuk, hogy több szülő számára nem jelent gondot, ha gyermekük ok nélkül hiányzik. Ők nem fordítanak figyelmet a kiküldött felszólításokra, de még a családsegítő látogatásaira sem. A jegyzői figyelmeztetésekkor gyakran nem ismerik el az iskolai értesítéseket. Pénzbüntetések kiszabására, védelembevételre többször került sor a tanév során. A hiányzások alakulásáról minden osztályfőnök minden hónap végén az osztálylétszám változásaival együtt készít jelentést az idei tanévben először. A visszatekintő átlagokból látható, hogy a helyzet évek óta nem sokat változik, sem pozitív, sem negatív irányba. Ez mutatja, hogy a kialakított rendszer az említett hiányosságok mellett működik. Iskolán kívüli tényezők szükségeltetnének a további javításhoz.

Nevelési munkánkban legfőbb feladatunk a **magatartási és viselkedéskultúra alakítása**. Bejövő évfolyamok esetén a legegyszerűbb szinten: mint megjelenés, váltócipő, illem, köszönés, a tiszta, ápoltság környezet megtartása, megbecsülése. Eddigi gyakorlatunkhoz híven e területek mind osztályfőnöki, mind több szaktárgyi órán előkerülnek, súlyosabb probléma esetén a külön e célra összehívott iskolagyűléseken is. A tanév során is alkalmat kellett keríteni ilyen

tájékoztatásra különböző problémák miatt. Ugyanakkor igen sikeresnek bizonyult teremszépség – versenyünk, melyben minden osztályunk részt vett.

Nevelési eszközeink közül kiemelkednek **iskolai rendezvényeink**, kezdeményezéseink: Gólyabálunk, műsoros évfordulós programjaink, mikulás és karácsonyi ünnepségeink, alapítványi és szalagavató báljaink, diáknapunk. Tanórán kívüli nevelési lehetőségeinket az önként vállalt feladatok: korrepetálások, tehetséggondozás, szakkörök működtetésével egészítjük ki. A munkatervben beterveztük az ott megjelölt időpontokban és időtartamban zajlanak. Terven kívül indult, s működik sikeresen az aerobik klub.

Rendkívül sikeresnek bizonyult színházberletes programsorozatunk, melyhez a tavalyi évnél több osztályból csatlakoztak az érdeklődő tanulók. A berleteket a már előre látható igények alapján a következő évben is megújítjuk, sőt tovább bővítjük a résztvevők számát.

Nem csupán a tanulmányi munka, de a nevelés terén is rendkívüli fontosságot tulajdonítunk az **egyéni szabott bánásmódnak**. Egyéni fejlesztő foglalkozások keretein belül két pedagógus foglalkozik az ezt igénylő tanulókkal. Pszichés és szociális gondjaikkal ifjúságvédelmi felelősünket kereshetik meg a diákok vagy szülők fogadó órái során, vagy akár azon kívül is egyeztetett időpontban.

Nevelési munkánk külön része a **sajátos nevelési igényű tanulókkal** való foglalkozás. Gyógypedagógusunk és jelen tanévre végzett sonderpedagógusunk mellett (akik az egyéni fejlesztéseket végzik) a nevelőtestület minden tagja külön odafigyeléssel, feladatokkal kell készüdjön e tanulók számára. Az idei tanévben is mind a közismereti, mind a szakképzés terén szép számmal akadnak SNI vagy egyéni gondozást igénylő, különböző mentességet élvező tanulók.

A békéscsabai szakértői bizottsággal történő többszöri, eredményekkel, tapasztalattal gazdagító tájékoztatás ellenére fennálló probléma e téren, hogy a törvényi szigorítások ellenére az SNI körből kikerült több tanuló, de mentességük továbbra is fennmaradt. Fejlesztésük, külön foglalkoztatásuk tehát indokolt, de erre sem anyagi, sem (a már eleve leterhelt gyógypedagógus miatt) személyi fedezet nincsen.

Idei kilencedikes szakiskolai osztályunk is mutatja azt az évek óta jellemző tendenciát, hogy jelentősen nő a szakiskolai képzésre jelentkező enyhe értelmi fogyatékos tanulók száma. Ők tankötelezettségüket teljesítendő más iskolatípusba jelentkezni nem tudnak, a szülők (érthető) igénye, hogy nem szeretnék sérült gyermeküket a hosszabb bejárás, a kollégiumi lét viszontagságainak kitenni, ezért helyi, vagy a lakóhelyhez legközelebbi iskolát választanak. Az osztálylétszámok kialakításánál külön figyelmet kell fordítani rájuk a számított létszám kalkulálásában.

Az iskolai munka egyéb területei

Középiskolánk **beiskolázási** programja nem helyben, hanem Békéscsabán a Csaba Center immár hagyománnyá vált pályaválasztási börzéjén indult. A vidám, színes, színvonalas képzési forgatag sikeréhez a Farkas Gyula Közoktatási Intézmény standja is nagyban hozzájárult, fodrásainknál sorban álltak a helyben szépülni vágyók. De közben nem pusztán várakoztak: az informatikusok emlékfotókat készítettek a vállalkozókról, akikben szerencsére nem volt hiány. Míg a frizurák és fotók készültek hostesseink (az utazás – turizmus fakultációsok) képekkel, élőszóval, videóval bemutatták iskolánkat. Közben igen finomnak bizonyult, fölöttébb kelendő volt a címkézett „Farkas alma”, s mellé a finom, friss pogácsa. A látogatók nem csupán mindenre kiterjedő beiskolázási információkat kaptak, hanem szórakoztató, színes programokban részesülhettek. A békéscsabai pályaválasztási börze során

az is kiderülhetett, hogy a nagyobb városok nagy nevű iskolái mellett a „fiatalabb”, s talán éppen ezért sokkal lelkesebb, innovatívabb, kisebb iskolák is megállják helyüket, s jó eredménnyel kelnek versenyre az előbbiekkal.

A börze után különböző időpontokban, rendezvények keretében mutattuk be iskolánkat a hozzánk látogatóknak: két hagyományos és kettő rendhagyó, interaktív nyílt napot tartottunk.

Mindkét esetben bemutattuk képzéseinket, különös figyelmet fordítva új irányainkra: az utazás turizmus gimnáziumi és informatikai szakközépiskolai osztályra, illetve a magas ösztöndíjazású hiányszakmákra: a kőműves, burkoló építőipari; a női és férfi szabó, illetve csecsemő- és gyermekruha-készítő könnyűipari, s a géplakatos, hegesztő, gépi forgácsoló szakmákra. Természetesen a „régis” szakképzéseink iránt is sokan érdeklődtek. Vendégeink megismerhették az iskola épületét, igény szerint telephelyeinket, az ott folyó munkát is. Az interaktív nyílt nap résztvevői maguk gyűjtöttek minderről információkat, osztályokat felkeresve, pedagógusainkat, tanulóinkat megszólítva oldottak meg játékos feladatokat, gyűjtöttek „farkasfogat” (varrónő szakmára készülve), tallérokat, bónuszokat, melyeket apró meglepetésekre válthattak át a játék végén. Különös érdeklődést váltott ki internetes az regisztrációs lehetőség, az informatika eszközeivel készíthető karácsonyi meglepetés.

Mint meghirdetett kínálatunk mutatja, a 2009 / 2010-es tanévre eddigi szakmáink mellett az RFKB által hiányszakmáknak jelölt képesítésekkel bővítjük kínálatunkat. Sajnos, ismét az intézményi döntés és gyakorlat közötti ellentmondás keresztüztübbe kerülünk: hiszen próbáljuk népszerűsíteni a munkaerőpiacon hiányként megjelölt szakmákat, azonban a középiskolának önmagában igen kevés ráhatása van az általános iskolások, szüleik gondolkodására, terveire.

Itt kellene olyan eszközökhöz folyamodni, melyek befolyással bírhatnak: média, sajtó, pályaválasztási tanácsadók...(Pozitív példát láttunk erre a nyelvi előkészítő évfolyamok melletti országos kampánykor.) Hasonló kezdeményezést indítottak a Kamarák a SZAKmaSztár fesztivál rendezésével, sajnos azonban erre a már szakmát tanulók hívatottak. A szakképzés népszerűségének fokozását az általános iskolai korcsoportot megcélözva lehetne hatékonyabbá tenni. Addig, amíg a szakiskolát azért választják csak, mert „csak oda elég a tanulmányi eredménye”, nagy változás sem a képzési szintben, sem a kimenetben nem várható.

Végzős tanulóink **pályaválasztása**, továbbtanulása került előtérbe az általános iskolai beiskolázási munka utáni időszakban. Gimnazistáink között (családi, szociális háttérüknél fogva) a felsőoktatásba jelentkezők aránya minden évben 30 – 40 % között mozog. Felvételt is kb. ennyien nyernek a megjelölt intézményekbe. Jelen tanévben ez előreláthatólag meghaladja az 50 %-ot. Többen érettségire épülő szakképzésbe kapcsolódnak, iskolánk által kínált képesítések között az informatikai vonal a legnépszerűbb. Néhányan bár rendelkeznek érettségivel, továbbra is Dévaványán maradnak, s az általunk kínált szakmák közül választanak (fodrász, eladó). Végzős szakmunkásaink 20 – 30 %-a marad iskolánkban nappali rendszerű érettségit szerezni. Felkészítéstük a kötelező különbözeti vizsga után is természetesen csak korrepetálások, egyéni konzultációk segítségével vezet eredményes érettségizéshez.

Beiskolázási munkánk során, s azóta is sok szülő érdeklődött a sajtóban elvett megemlített **előrehozott vagy alternatív szakképzés**ről. Sajnos, erről a médiák most is, mint leggyakrabban egy-egy hírmorzsát kiragadva tudósítottak. Kiemelték, hogy a képzési idő három évre rövidül, akaratlanul is a régi, maga idején jól működő hároméves szakmunkásképzésre utalva. Az új forma azonban a meghirdetése idején, illetve azóta sem megfelelően kidolgozott, nehéz bármiféle tanácsot adni, nyilatkozni róla. Az Oktatási Minisztérium honlapja is az alábbiak szerint fogalmaz:

Az új képzés „a kilenc kulcskompetencia fejlesztési területen egy koherens fejlesztő programot valósít meg. Nem célja, de az időkeret és a sajátos képzési forma okán nem is lehet

célja az alternatív kerettantervnek olyan tantárgyi keretek és ismeretek előírása, amelyek a négy évfolyamos középiskolába való továbbhaladásra beszámíthatók.”

A választás még akkor is nehéz, ha minden adat a megfelelő időben a döntés előtt állók rendelkezésére áll. Ebben az esetben nehezíti ezt az újdonság ereje, a bizonytalanság, a tapasztalat hiánya. Más felelősen nem is tudunk a szülők, tanulók felé sem tolmácsolni, csupán azt, amit szintén a minisztériumi honlap ajánlott:

„Fontos tehát kiemelni, hogy a szülők és a tanulók döntése, hogy a hagyományos vagy az előrehozott szakiskolai képzési formát választják-e, a szakiskolák pedig, ha az előrehozott szakiskolai képzés indítása mellett is döntenek, kötelesek a hagyományos szakiskolai képzést is meghirdetni a felvételi során. Az előrehozott szakiskolai képzés ugyanis csak egy lehetőség, egy alternatíva, amely a szakiskolákat nem mentesíti a hagyományos szakiskolai képzés meghirdetésének a kötelezettsége alól. A szakiskolák számára a konkrét felvételi jelentkezések alapján lesz látható, hogy csak a hagyományos szakiskolai képzésben, vagy az előrehozott szakiskolai képzésben is tudnak-e szakiskolai osztályt indítani az adott szakképesítésre történő felkészítés céljából.”

A tanév elején tekintettük át **helyi tanterveinket**. A szakmai és vizsgakövetelmények változásával januártól sok szakma képzési ideje három évről kettőre rövidült. Iskolánkban érintett a fodrász, festő, szabó és az asztalos szakma is. Így ezekre módosított helyi tantervet készítettünk.

Különös hangsúlyt fektettünk az idei tanévben a **tanmenetek elkészítésére, ellenőrzésére, összehangolására**. A modulrendszerű képzésben egy évet magunk mögött tudva, annak tapasztalatait beépítve.

Ellenőrzésekor az egységesség (a könnyebb egyeztetettség és áttekinthetőség) érdekében minden szakmában és tanmenetnél fontos, mindenki számára kötelező kritériumokat vezettünk be az áttekinthetőség, az egymásnak átadhatóság és az intézményegységek közötti együttműködés megkönnyítése érdekében.

Az idei tanévben is az eddig szokásos rend szerint zajlott **tankönyvellátásunk**. Pozitívum, hogy egyre több tanulónk él az augusztus végi tankönyvvásárlási lehetőséggel, így csökkentve a szeptember eleji tumultust és sorban állást. Az ingyenességi igazolások beszédese, áttekinthetése rendkívüli figyelmet és alaposítást igényel. Sajnos a szülők minden kérés és segítség ellenére sem fordítanak elég figyelmet a kitöltésre, jelentősen megnehezítve ezzel a tankönyvfelelősök munkáját. A modulképzéshez több kiadó által ígért tankönyvek csak csekély számban készültek el. Ezek is olyan drágák, hogy a tanulók számára komoly erőfeszítést jelent kifizetésük (a festő tankönyvcsomag meghaladná a 30.000,- Ft-ot). Rendkívül nehézkessé válik a modul-oktatás így, hiszen vagy a könyv nélküli vázlatírás marad, vagy a régi rendszerű, tankönyvraktári könyvekkel lehetne dolgozni. Ezek tananyagelosztása viszont nem felel meg a jelen tanterveknek. A kollegák többsége eddig bő vázlattal egészítette ki az órai magyarázatot, illetve régi rendszerű könyvekből segédletekkel, de hosszú távra ez sem jelent megoldást. Az elméletet nehezebben tanuló szakképzős diákok számára azonban ez is körülményessé teszi felkészülésüket. Még érdekesebbé válik a helyzet, ha arra gondolunk, milyen tankönyvekből lehet majd felkészíteni a szeptembertől induló alternatív, előrehozott szakképzés diákjait. Ez a helyzet jól példázza az elhamarkodott oktatási újításokat, melyek kidolgozottsága, átgondoltsága erősen megkérdőjelezhető.

A délelőtti és délutáni foglalkozások között egyre több tanulónk igényli, a szociális helyzetükre való tekintettel legtöbb esetben kedvezményes **étkezést**. Sokan természetesen teljes áron is igénybe veszik ezt, hiszen mind ára, mind minősége igen jó. A megyei

átszervezések érintették ugyan az étkeztetést is, de számunkra kevésbé érezhető módon, hiszen már korábban is a szociális otthon konyhájáról kaptuk az ebédet. A kedvezményes igazolások beszedésével ugyanaz a gond mutatkozott, mint a tankönyv esetén: több jogcímet megjelölve, nem megfelelően kitöltve érkeztek vissza. Amikor az ügyintéző (az adatok ismeretében) mindent kitöltött, s az aláírás helyét is jelölve kérte az aláírást, még akkor is érkeztek vissza olyan igénylőlapok, melyekre a szülő mégis külön megjegyzéseket jegyzetelt. Ez ellenőrzéskor a lap hitelességét, elfogadhatóságát veszélyezteti; külön gondot kell rá fordítani mind az osztályfőnökök, mind a titkársági dolgozók részéről.

A Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére indult el iskolánkban a „**Vállalkozói Suli**”. Magasan képzett előadók, gyakorlatias vállalkozók vezetik be az utolsó vagy utolsó előtti évfolyamos tanulókat a vállalkozói lét rejtelmeibe. Nem csupán elméleti, de gyakorlati szinten is felkészítik őket, hogy tanulmányaik végeztével bátran fogjanak saját maguk is vállalkozásba, vegyék kézbe sorsukat.

A régi rendszerű OKJ képzéseknél különböző évfolyamokon külön tantárgy keretében (gazdasági és **vállalkozási ismeretek**, vállalkozástan) épül be a képzésbe a vállalkozási tevékenységre a felkészítés. A tantárgyak egy éven keresztül, heti egy órással szerepelnek a helyi tantervben. Ennek keretében ismerkednek meg a tanulók a legalapvetőbb fogalmakkal, vállalkozási formákkal, törvényi vonatkozásokkal. A gyakorlati alkalmazás, gyakorlatközelű megközelítés jelenti a tanulók számára a legnagyobb motiváló erőt, hiszen így többen vállalkozóként, önerőből indíthatnák szakmai pályájukat a szakmunkás-vizsga után.

Ilyen óraszámú ismeretekkel a félév során szép számmal meghirdetett versenyekre jelentkezni nem tudunk, de a vállalkozói lét elősegítését szolgálják a tanulmányok alatti üzem-, vállalkozói látogatások, szakmai kiállításokon és gyakorlati versenyeken való részvétel: ahol a tanulók találkozhatnak már vállalkozóként dolgozókkal, működő szervezetekkel, bepillanthatnak tevékenységükbe, szakmai konferenciákon, fórumokon vehetnek részt, komoly szakemberekkel, cégekkel. (Pl.: kiskunfélegyházi fodrász találkozó az Alfaparf cég szervezésében, vagy a Sopronban megrendezésre kerülő faipari expo és kiállítás.) A vállalkozói sulik keretében is sor került a 2. félév során ilyen jellegű tanulmányi kirándulásra, vállalat látogatásra.

Az új modulrendszerű szakképzésben választható tananyagegységként minden szakmában szerepel a vállalkozástan oktatása az utolsó évfolyamon. Helyi tantervünkbe ezt fel is vettük. Az új rendszerben így növekszik a vállalkozási készségek, képességek kialakítására adott óraszám. Ez lehetőséget ad arra, hogy alkalmazhatóak legyenek akár a kooperatív, illetve a projekt jellegű oktatási módszerek. A tavalyi tanév folyamán induló vállalkozási ismeretek oktatását elősegítő és fejlesztő 3 szemeszteres továbbképzésen (JAM) vett részt a nevelőtestület két tagja, az idei tanévben fejeződött be a program.

Ennek keretében lehetőséget biztosítunk diákjaink számára is a JAM (Junior Achievement Magyarország) által szervezett vállalkozási tréningeken való részvételre. Félévente egy-egy maximum 25 fős tanulócsoport három részes vállalkozási kompetenciákat fejlesztő aktív foglalkozáson vett részt oktatási egységünkben. Először a családi gazdálkodás gyakorlatával, majd ezt követően a munka világát, s végül a vállalkozások világát ismerhették meg játékos körülmények között tanulóink. Akik sikeresen teljesítették mindhárom foglalkozást, azok tanúsítványt kaptak a részvételről. A diákok vállalkozási képességeinek, készségeinek fejlesztése mellett fontos az is, hogy megfelelő szakmai és gyakorlati ismeretekkel rendelkező szaktanárok készítsék fel a tanulókat. A pedagógus továbbképzés része volt, hogy a fent említett diák vállalkozási tréning három részes foglalkozásaiból kettőt a dévaványai kollegák tartottak félévente.

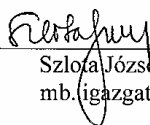
Az iskolarádió és a helyi Gólyahír diáklapnak köszönhetően újabb tevékenységgel bővült az iskolai médiaoktatás: vállalkozó kedvű diákjaink fotó és videó felvételeket készítenek, majd a beállított technika és természetesen a megfelelő segítséggel készíthetnek rendezvényeinkről, az iskolai életről dokumentációt.

A rádiószerkesztőséget, az újságcikkeket, híradásokat, illetve felvételeket készítő tanulók munkáját mindenképpen szeretnénk összehangolni és természetesen áttekinthetővé, folyamatosan nyomon követhetővé is tenni.

A munkában résztvevő pedagógusok a már eddig is működő rend szerint dolgoznak. Pocsai Istvánné (DÖK patronáló tanár) fogja össze a rádiósokat, Schwarcz Júlia és Molnár István a hírközölőket (mindketten oktatták / oktatják a gimnáziumi tanterv szerinti 12. évfolyam médiaismeret modulját heti egy órában), a szerkesztést Papp Lajos, míg a felvételek rendezését (tömörítését, kicsinyítését, jól továbbíthatóvá tételét) Földi Zoltán kollegák végézik. A **médiakuckó** a rádiós szobában kap helyet. Felszerelése folyamatban van. Arra kell törekednünk, hogy olyan technikát állítsunk be, amely segítségével megoldható lesz majd a régebbi iskolai rendezvény kazettáinak digitalizálása is.

Hiszen (mint e tájékoztató is mutatja) eredményeink, hagyományaink évről éve gyarapodnak, s tömegével méltóak arra, hogy iskolatörténeti dokumentumokként megőrzésre kerüljenek. Iskolánk nevelői és diákjai változatlanul sok városi, területi, megyei és országos rendezvény résztvevői, s mindannyian arra törekszenek, hogy az iskola, s szűkebb otthonuk, Dévaványa hírnevét vigyék s öregbítsék tovább.

Békés, 2010. június 11.

Szlota József
mb. igazgató

Tóth Erika
oktatási koordinátor

Czeglédiné Szappanos Anita
tanácsadó